

A Bizottság közleménye az összetevők mennyiségi jelölésére vonatkozó elv alkalmazásáról

(2017/C 393/05)

TARTALOMJEGYZÉK

	<i>Oldal</i>
1. Bevezetés	5
2. Az összetevők mennyiségi jelölésének kötelezettsége	5
3. Az összetevők mennyiségi jelölésére vonatkozó kötelezettség alóli mentesség	7
4. Az összetevők mennyiségének jelöléséhez használható kifejezési formák	10
5. Az összetevők mennyiségi jelölésének elhelyezkedése a termék jelölésén	12

A bizottsági közlemény célja, hogy útmutatást adjon a vállalkozások és nemzeti hatóságok számára az összetevők mennyiségi jelölésére vonatkozó elv alkalmazását illetően, a fogyasztók élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásáról szóló 1169/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelettel ⁽¹⁾ (a továbbiakban: „rendelet”) összefüggésben. A közlemény helyettesíti és kiegészíti a 79/112/EGK tanácsi irányelv ⁽²⁾ 7. cikkének keretében elfogadott, az összetevők mennyiségi jelölésére vonatkozó útmutatásokat.

A közlemény tükrözi a Bizottság Egészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Főigazgatósága és a tagállami szakértők által a fogyasztók élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásáról szóló 1169/2011/EU rendelettel foglalkozó munkacsoporton belül folytatott megbeszéléseket.

Ez a közlemény nincs kihatással az Európai Unió Bírósága általi esetleges értelmezésekre.

1. Bevezetés

- Az 1169/2011/EU rendelet (a továbbiakban: rendelet) előírja az összes előrecsomagolt élelmiszer előállítása vagy elkészítése során felhasznált bizonyos összetevők vagy összetevőcsoportok mennyiségének feltüntetését (a rendelet 9. cikke (1) bekezdésének d) pontja és 22. cikke).
- Az összetevők mennyiségi jelölésének kötelezettsége nem vonatkozik az egyetlen összetevőből álló élelmiszerekre, mivel ilyenkor az adott összetevő aránya minden esetben 100 %.
- Léteznek egyéb meghatározott esetek, amikor nem kötelező az összetevők mennyiségének jelölése az előrecsomagolt élelmiszereken (a rendelet VIII. melléklete). Emellett az összetevők mennyiségi jelölése nem kötelező a „nem előrecsomagolt élelmiszereken” (olyan élelmiszerek, amelyeket előcsomagolás nélkül kínálnak megvétele, vagy az az értékesítés helyén csomagolják a fogyasztó kérésére, vagy előrecsomagolják közvetlen értékesítés céljából), kivéve, ha a tagállamban nemzeti szabályozás írja elő ezen adatok feltüntetését az ilyen élelmiszereken (a rendelet 44. cikke).
- Végezetül, az összetevők mennyiségi jelölésének kötelezettsége nem terjed ki az élelmiszerekben természetes módon jelen lévő és nem összetevőként hozzáadott alkotóelemekre, például a koffeinre (kávéban), illetve a vitaminokra és ásványi anyagokra (gyümölcslevekben).

2. Az összetevők mennyiségi jelölésének kötelezettsége

- A rendelet 22. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik: „Az élelmiszer előállítása vagy elkészítése során felhasznált valamely összetevőnek vagy az összetevők ilyen csoportjának mennyiségét kötelező feltüntetni, amennyiben az érintett összetevő vagy összetevők csoportja:
 - megjelenik az élelmiszer nevében, vagy a fogyasztó azt rendszerint társítja az említett megnevezéssel;
 - szavakkal, képpel vagy grafikával hangsúlyozva van a jelölésen; vagy
 - alapvetően jellemez egy élelmiszert, és megkülönbözteti azt olyan termékektől, amelyekkel összetéveszthető lenne neve vagy megjelenítése miatt.”
- Tekintettel a rendelet 22. cikke (1) bekezdésének a) pontjára, ez a rendelkezés előírja az összetevők mennyiségi jelölését, ha az összetevő megjelenik az élelmiszer nevében (például „sonkás és gombás pizza”, „epres joghurt”, „lazac mousse”, „csokoládés jégkrém”). Ezekben az esetekben kötelező megjelölni az élelmiszer nevében megjelenő és fentebb aláhúzott összetevők mennyiségét.

⁽¹⁾ HL L 304., 2011.11.22., 18. o.

⁽²⁾ HL L 33., 1979.2.8., 1. o.

7. A rendelet 22. cikke (1) bekezdésének a) pontja előírja továbbá az összetevők mennyiségi jelölését, ha az összetevők csoportja megjelenik az élelmiszer nevében (például zöldséges táska, halrudacskák, diókenyér, gyümölcsös pite). Ezekben az esetekben az összetevők mennyiségének jelölése az élelmiszer teljes zöldség-, hal-, dióféle- vagy gyümölcsstartalmára kell vonatkozzon.
8. Összetett összetevők ⁽¹⁾ esetén az alábbiak érvényesek:
- a) Amikor egy összetett összetevő megjelenik az élelmiszer nevében (például krémmel töltött keksz), akkor kötelező az összetett összetevő (azaz a krémtöltelék) mennyiségének feltüntetése.
- b) Amikor az összetett összetevő egyik összetevője megjelenik az élelmiszer nevében (például tojás tartalmú krémmel töltött keksz), akkor az összetett összetevő mennyiségi jelölése mellett ennek az összetevőnek (tojás) a mennyiségi jelölése is kötelező.
9. A rendelet 22. cikke (1) bekezdésének a) pontja továbbá olyan esetekre is előírja az összetevők mennyiségi jelölését, amikor a fogyasztó rendszerint társítja az összetevőt vagy az összetevők csoportját az élelmiszer nevével. Ez az előírás leginkább olyankor alkalmazandó, amikor az élelmiszerek leírásához szokásos neveket ⁽²⁾ használnak, bármilyen további leíró név ⁽³⁾ feltüntetése nélkül. Ilyen esetekben az élelmiszer leíró neve segítséget nyújthat azoknak az összetevőknek a meghatározásában, amelyekkel a fogyasztók valószínűsíthetően társíthatják a csupán szokásos névvel azonosított élelmiszereket. Ezt követően az összetevők mennyiségi jelölésének azokra a fő vagy nagy mértékben előforduló összetevőkre kell kiterjednie, amelyekről megállapításra került, hogy a fogyasztók rendszerint társítják az élelmiszer nevével.

Példák:

Szokásos nevek	Példa leíró névre	Összetevők mennyiségi jelölése
„Lancashire hot pot”	Burgonyás juhhús hagymával és sárgaréppával, szószban	Juhhús
„Chilli con carne”	Darált marhahús vesebabbal, paradicsommal, paprikával, hagymával és csilipaprikával	Darált marhahús
„Forløren skildpadde”	Borjúhús, húsgolyók és halgolyók hagymával és sárgaréppával, sherryszószban	Borjúhús
„Boudoir”	Tojásos piskóta	Tojás
„Brandade”	Burgonya és tőkehal alapú étel	Tőkehal
„Cassoulet”	Kolbászos, húsos babétel	Hús
„Königinpastete”	Borjúpörkölt spárgával és gombával kenyérben	Borjúhús
„Königsberger Klopse”	Húsgolyók kapribogyós fehér szószban	Hús
„Gulyásleves”	Marhahússal, hagymával és pirospaprikával készült leves	Marhahús
„Hutspot”	Sárgarépa és hagyma alapú étel	Sárgarépa és hagyma
„Kåldolmar”	Darált hússal és rizzsel töltött káposztalevél	Hús
„Kroppkaker”	Burgonyából és búzalisztból készült tésztagolyók, apróra vágott sült és füstölt sertéshússal töltve	Sertéshús
„Janssonin kiusaus” vagy „Janssons frestelse”	Burgonyás, szardellás étel	Szardella

Ugyanakkor ezt az előírást nem kell úgy értelmezni, hogy minden olyan név, amely alatt egy élelmiszert forgalmaznak, mindenképp kapcsolódik egy bizonyos összetevőhöz, ennek következtében pedig az adott összetevő mennyiségi jelölése kötelező. Eseti alapon történő értékelésre van szükség. Nincs szükség például az almabor előállításához felhasznált alma mennyiségének feltüntetésére. Hasonlóképpen, ez az előírás nem jelenti automatikusan azt, hogy kötelező a hús mennyiségének feltüntetése az olyan termékeken, mint a szárazon pácolt sonka.

⁽¹⁾ A rendelet 2. cikke (2) bekezdésének h) pontja alapján az „összetett összetevő” olyan összetevő, amely már önmagában egynél több összetevőből áll.

⁽²⁾ A szokásos név meghatározását az 1169/2011/EU rendelet 2. cikke (2) bekezdésének o) pontja tartalmazza.

⁽³⁾ A leíró név meghatározását az 1169/2011/EU rendelet 2. cikke (2) bekezdésének p) pontja tartalmazza.

10. A rendelet 22. cikke (1) bekezdésének b) pontja a következőképpen rendelkezik: „Az élelmiszer előállítása vagy elkészítése során felhasznált valamely összetevőnek vagy az összetevők ilyen csoportjának mennyiségét kötelező feltüntetni, amennyiben az érintett összetevő vagy összetevők csoportja: [...] b) szavakkal, képpel vagy grafikával hangsúlyozva van a jelölésen; [...]”.
11. A rendelet 22. cikke (1) bekezdése b) pontjának értelmében kötelező az összetevők mennyiségi jelölése, amennyiben:
- egy bizonyos összetevő vagy összetevőcsoport az élelmiszer nevétől eltérő helyen is ki van hangsúlyozva a jelölésen, például olyan információk feltüntetésével, mint
 - „csirkével”
 - „vajjal készült”
 - „krémmel”vagy egy bizonyos összetevő vagy összetevőcsoport eltérő méretű, színű és/vagy stílusú betűkkel van kihangsúlyozva, hogy az élelmiszer nevétől eltérő helyen feltüntetett bizonyos összetevőkre tegyen utalást;
 - képi ábrázolás útján egy vagy több összetevő ki van emelve a többi közül, például:
 - halétel, amelynek csomagolásán a hal-összetevők csak egy részét bemutató szembetűnő kép vagy ábrázolás látható;
 - egy összetevő ki van emelve az eredetére következtetni engedő kép segítségével, például:
 - egy tehénről készült kép vagy rajz az élelmiszerben található tejtermékek kihangsúlyozása érdekében: tej, vaj.
12. Léteznek olyan ábrázolások, amelyek nem esnek ennek az előírásnak a hatálya alá. Például:
- egy élelmiszerről az eladásra kínált állapotában készült kép; egy „tálalási javaslat” típusú képi ábrázolás, amennyiben a képi ábrázolás jellege egyértelműen fel van tüntetve, és semmilyen más módon nem hangsúlyozza ki az eladásra kínált élelmiszert és/vagy annak bármelyik összetevőjét;
 - a kép az élelmiszer összes összetevőjét tartalmazza, anélkül hogy bármelyiket is kihangsúlyozná;
 - élelmiszer-keverék esetén a képi ábrázolás az élelmiszer utasításoknak megfelelő elkészítését mutatja be, anélkül hogy bármelyik összetevőt kihangsúlyozná.
13. A rendelet 22. cikke (1) bekezdésének c) pontja a következőképpen rendelkezik: „Az élelmiszer előállítása vagy elkészítése során felhasznált valamely összetevőnek vagy az összetevők ilyen csoportjának mennyiségét kötelező feltüntetni, amennyiben az érintett összetevő vagy összetevők csoportja: [...] c) alapvetően jellemez egy élelmiszert, és megkülönbözteti azt olyan termékektől, amelyekkel összetéveszthető lenne neve vagy megjelenítése miatt.”
14. Ennek az előírásnak a célja, hogy kielégítse a fogyasztói igényeket azokban a tagállamokban, amelyekben bizonyos élelmiszerek összetétele szabályozva van és/vagy amelyekben a fogyasztók bizonyos neveket egy bizonyos összetételhez társítanak.
- Az érintett élelmiszerek köre minden bizonnyal rendkívül szűk, mivel az előírás célja, hogy azokat a termékeket fedje le, amelyek összetétele jelentős mértékben eltérhet a tagállamok között, forgalmazásuk azonban ugyanazon név alatt történik.
- A tagállami szakértőkkel folytatott eddigi megbeszélések nyomán az alábbi esetek kerültek azonosításra:
- majonéz,
 - marcipán.
- Két feltételnek kell egyidejűleg teljesülnie ahhoz, hogy az összetevők mennyiségi jelölése kötelező legyen. Az összetevőnek vagy az összetevők ilyen csoportjának egyaránt meghatározónak kell lennie az alábbiak szempontjából:
- az élelmiszer jellemzése, és
 - az élelmiszer megkülönböztetése az olyan termékektől, amelyekkel összetéveszthető lenne neve vagy megjelenítése miatt.
3. **Az összetevők mennyiségi jelölésére vonatkozó kötelezettség alóli mentesség**
15. A rendelet VIII. melléklete tartalmazza azokat az eseteket, amelyekben az összetevők mennyiségi jelölése nem kötelező.

16. A rendelet VIII. melléklete 1. pontjának a) i. alpontja a következőképpen rendelkezik: „1. A mennyiségi jelölés nem kötelező: a) a következő összetevők vagy összetevők csoportja tekintetében: i. amely töltőtömegét a IX. melléklet 5. pontjának megfelelően feltüntették; [...]”.

A rendelet IX. mellékletének 5. pontja a következőképpen rendelkezik: „Amennyiben egy szilárd élelmiszert folyadék közegben hoznak forgalomba, a jelölésen fel kell tüntetni az élelmiszer töltőtömegét is. Fényezőanyaggal bevont élelmiszer esetében az élelmiszer nettó tömegként a fényezőanyag nélküli tömeget kell megadni.

E bekezdés alkalmazásában „folyadék közeg” az alábbi termékek egyike, esetleg e termékek keveréke, akár fagyasztott vagy gyorsfagyasztott állapotban is, feltéve, hogy a folyadék nem alapvető összetevője a készítménynek, és így nem meghatározó tényező a vásárláskor: víz, sók vizes oldatai, sós víz, étkezési savak vizes oldatai, ecet, cukorfélék vizes oldatai, más édesítőanyagok vizes oldatai, gyümölcsök vagy zöldségek esetében gyümölcsök vagy zöldségek leve.”

Következésképpen, a rendelet fenti előírásával összhangban az összetevők mennyiségi jelölése egyetlen olyan termék esetében sem kötelező, amelynek jelölésén a IX. melléklet 5. pontjának értelmében kötelező a töltőtömeg és a nettó tömeg feltüntetése. Az összetevő vagy az összetevők csoportjának mennyisége kiszámítható a töltőtömeg értékéből.

Példák: tonhal sós lében, ananász szirupban.

Hasonlóképpen, ugyanez az elv alkalmazható azokra az esetekre is, amikor a IX. melléklet 5. pontjában nem szereplő folyadékban (közeg) (például napraforgó olaj) forgalomba hozott termék jelölésén önkéntes alapon feltüntetésre kerül a töltőtömeg. Az összetevő vagy az összetevők csoportjának mennyisége kiszámítható a töltőtömeg értékéből. Következésképpen ilyen esetekben nem kötelező az összetevők mennyiségi jelölése.

A mentesség nem alkalmazandó, ha a nettó tömeg vagy a töltőtömeg összetevők keverékéből álló termékekre van megadva, ha ezen összetevők közül egy vagy több szerepel a termék nevében vagy valamilyen módon ki van hangsúlyozva. Ilyen esetben az egyes összetevők mennyisége nem számítható ki a megadott tömegjelölésekből.

Példa: (folyadék)közegben forgalomba hozott olajbogyó és paprika. Ebben az esetben kötelező az összetevők mennyiségi jelölése külön az olajbogyó és külön a paprika vonatkozásában.

17. A rendelet VIII. melléklete 1. pontjának a) ii. alpontja a következőképpen rendelkezik: „1. A mennyiségi jelölés nem kötelező: a) a következő összetevők vagy összetevők csoportja tekintetében: [...] ii. amely mennyiségének jelölésen való feltüntetése uniós rendelkezések értelmében már kötelező; [...]”.

Az ebben az alpontban hivatkozott uniós rendelkezéseket az alábbi táblázat tartalmazza. Az összetevők mennyiségi jelölése nem kötelező, ha a jogszabályok már előírják az összetevők vagy az összetevőcsoportok mennyiségének feltüntetését a jelölésen. Ugyanakkor, azoknak a nektároknak és dzsemeknek az esetében, amelyek előállításához két vagy több gyümölcsöt használnak fel, ezek pedig szavakkal vagy képekkel egyenként ki vannak hangsúlyozva a termék jelölésén, vagy egyenként szerepelnek az élelmiszer nevében, a szóban forgó összetevők mennyiségét vagy százalékos arányát szintén fel kell tüntetni.

Az Európai Parlament és a Tanács 1999/4/EK irányelve ⁽¹⁾	Kávé- és cikóriakivonatok (2. cikk)
Az Európai Parlament és a Tanács 2000/36/EK irányelve ⁽²⁾	Kakaó- és csokoládétermékek (3. cikk)
A Tanács 2001/112/EK irányelve ⁽³⁾	Gyümölcslevek és egyes hasonló termékek (3. cikk, (7) bekezdés: a nektárok gyümölcsstartalma)
A Tanács 2001/113/EK irányelve ⁽⁴⁾	Gyümölcsdzsemek, zselék, marmeládok és gesztenyekrém (2. cikk)

⁽¹⁾ HL L 66., 1999.3.13., 26. o.

⁽²⁾ HL L 197., 2000.8.3., 19. o.

⁽³⁾ HL L 10., 2002.1.12., 58. o.

⁽⁴⁾ HL L 10., 2002.1.12., 67. o.

18. A rendelet VIII. melléklete 1. pontjának a) iii. alpontja a következőképpen rendelkezik: „A mennyiségi jelölés nem kötelező: a) a következő összetevők vagy összetevők csoportja tekintetében: [...] iii. amelyet kis mennyiségben használnak ízesítés céljára; [...]”

A mentesség nem korlátozódik az 1334/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽¹⁾ szerint meghatározott „aromákra”: az élelmiszer ízesítéséhez kis mennyiségben felhasznált minden összetevőre (vagy összetevők csoportjára) vonatkozik (például fokhagyma, fűszernövények, fűszerek).

A rendelet nem tartalmazza a „kis mennyiségek” meghatározását. Eseti alapon történő értékelés szükséges.

Példák: fokhagymás kenyér, rákkoktél ízesítésű burgonyaszírom, csirke ízesítésű burgonyaszírom.

19. A rendelet VIII. melléklete 1. pontjának a) iv. alpontja a következőképpen rendelkezik: „A mennyiségi jelölés nem kötelező: a) a következő összetevők vagy összetevők csoportja tekintetében: [...] iv. amelynek – jóllehet megjelenik az élelmiszer nevében – a jellege nem olyan, hogy meghatározóan befolyásolhatná a fogyasztó választását a forgalmazás szerinti országban, mivel a mennyiségi különbségek nem alapvetők az élelmiszer jellemzése szempontjából, és nem különböztetik meg azt hasonló élelmiszerektől; [...]”.

Ez az előírás mentességet ad az összetevők mennyiségi jelölésének kötelezettsége alól azokban az esetekben, amikor az élelmiszer nevében szereplő összetevő mennyisége nem befolyásolja a fogyasztó vásárlási döntését.

Ez a mentesség kizárólag abban az esetben érvényes, ha az összetevő vagy összetevőcsoport neve szerepel az élelmiszer nevében. Érvényes továbbá azokra az esetekre, amikor az élelmiszer neve azonos megfogalmazással ismétlődik a csomagolás különböző oldalain. Nem érvényes azonban azokban az esetekben, amikor az összetevő neve ki van hangsúlyozva, különösképpen pedig amikor ez a név az élelmiszer nevéől eltérő helyen, olyan információk között jelenik meg, amelyek felhívják a fogyasztó figyelmét az összetevő jelenlétére.

Tájékoztató jelleggel, ez a mentesség a következő típusú élelmiszerekre vonatkozhat:

- malátawhiskey/-whisky és hasonló termékek, mint a gabonavodka,
- standard likőrök, amelyek nevében csak az alkohol ízesítésére használt összetevő szerepel,
- törkölypárlatok, gyümölcspárlatok, kivonatolással és lepárlással nyert párlatok (előtte a gyümölcs nevével) és Geist (a gyümölcs vagy a felhasznált nyersanyag nevével), a 110/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽²⁾ II. melléklete 6., 9., 16. és 17. pontjának értelmében,
- szójaszósz,
- sóspálcika,
- mákos pálcika,
- szezámgyöngyös pálcika,
- pörkölt kukorica,
- mézsör.

20. A rendelet VIII. melléklete 1. pontjának b) alpontja a következőképpen rendelkezik: „A mennyiségi jelölés nem kötelező: b) amennyiben a külön uniós rendelkezések pontosan előírják az összetevőnek vagy összetevők csoportjának a mennyiségét anélkül, hogy előírnák annak feltüntetését a jelölésen; [...]”.

Az uniós jogszabályok nem tartalmaznak olyan rendelkezéseket, amelyek előírnák az összetevők pontos mennyiségét, anélkül hogy megkövetelnék ezek feltüntetését a jelölésen. A rendelet VIII. melléklete 1. pontjának b) alpontja egy „pontos mennyiséget” követel meg. Következésképpen egy összetevő minimális mennyiségének kötelezővé tétele nem tekinthető az előírás alóli mentesség alapjának.

21. A rendelet VIII. melléklete 1. pontjának c) alpontja a következőképpen rendelkezik: „A mennyiségi jelölés nem kötelező: c) a VII. melléklet A. részének 4. és 5. pontjában említett esetekben.”

22. A rendelet VII. melléklete A. részének 4. pontja a következőképpen rendelkezik: „Gyümölcsök, zöldségek vagy gombák, amelyek közül egyik összetevő sem emelkedik ki jelentősen tömegarányát tekintve, és élelmiszer-összetevőként várhatóan változó arányú keverékben kerülnek felhasználásra | Megengedett azok csoportos felsorolása az összetevők között „gyümölcsök”, „zöldségek”, illetve „gombák” gyűjtőnéven, amelyet a „változó arányban” kifejezés, majd a termékben ténylegesen jelen lévő gyümölcsök, zöldségek, illetve gombák felsorolása követ közvetlenül. Ilyen esetben a 18. cikk (1) bekezdésének megfelelően, a különféle gyümölcsök, zöldségek, illetve gombák teljes tömege alapján kell feltüntetni a keveréket az összetevők között”.

⁽¹⁾ HL L 354., 2008.12.31., 34. o.

⁽²⁾ HL L 39., 2008.2.13., 16. o.

Ilyen esetben nem kötelező az összetevők mennyiségi jelölése az adott keverék minden egyes alkotóelemére vonatkozóan, amennyiben tömegarányát tekintve egyik alkotóelem sem emelkedik ki jelentősen, ezek az alkotóelemek pedig valószínűsíthetően változó arányban kerülnek felhasználásra.

23. A rendelet VII. melléklete A. részének 5. pontja a következőképpen rendelkezik: „Fűszerek vagy fűszernövények keverékei, ahol egyetlen adott fűszer vagy fűszernövény sem emelkedik ki jelentősen a tömegarányát tekintve | Az összetevők felsorolhatók más sorrendben is, feltéve, hogy az összetevők felsorolásához csatolnak egy kifejezést, amely lehet például „változó arányban””.

Ilyen esetben nem kötelező az összetevők mennyiségi jelölése az adott keverék minden egyes alkotóelemére vonatkozóan, amennyiben tömegarányát tekintve a keverékben egyik alkotóelem sem emelkedik ki.

24. A rendelet VIII. mellékletének 2. pontja a következőképpen rendelkezik: „A 22. cikk (1) bekezdésének a) és b) pontját nem kell alkalmazni az alábbiak esetében: a) bármely összetevő vagy összetevők csoportja, amelyre az „édesítőszerrel (édesítőszerekkel)” vagy „cukorral (cukrokkal) és édesítőszerrel (édesítőszerekkel)” jelölés vonatkozik, ha az ételmszer nevét ez a jelölés követi, amint azt a III. melléklet előírja; vagy b) bármely hozzáadott vitamin és ásványi anyag, amennyiben az adott anyag a tápértékjelölésben szerepel.”

Ugyanezen elvet követve, az összetevők mennyiségének 22. cikk (1) bekezdésének a) és b) pontjai szerinti jelölése nem kötelező az étrend-kiegészítők összetevőjének számító, táplálkozási vagy fiziológias hatással bíró hozzáadott tápanyagok vagy egyéb anyagok esetében, a 2002/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽¹⁾ 8. cikkének megfelelő tápértékjelölés megléte esetén.

4. Az összetevők mennyiségének jelöléséhez használható kifejezési formák

25. A rendelet VIII. melléklete 3. pontjának a) alpontja a következőképpen rendelkezik: „Valamely összetevő vagy összetevők csoportja mennyiségének jelölését: a) százalékban kell kifejezni, amelynek az összetevő vagy összetevők felhasználáskori mennyiségének kell megfelelnie [...]”.

Egy összetevő feltüntetendő mennyiségét a recept alapján kell kiszámítani, abban a pillanatban, amikor az összetevők hozzáadásra kerülnek, azaz ugyanazt a módszert kell alkalmazni, mint amit az összetevők felsorolásán belüli sorrend meghatározására használnak (a rendelet 18. cikkének (1) bekezdése).

26. A rendelet VIII. mellékletének 4. pontja felsorolja a 3. pont a) alpontjában szereplő elv alóli mentességek eseteit, amelyek a kezelésüket követően nedvességet veszítő ételmszerekre, az illékony összetevőkre, illetve a koncentrált vagy dehidratált ételmszerekre és összetevőkre vonatkoznak.

Konkrétabban:

27. A rendelet VIII. melléklete 4. pontjának a) alpontja a következőképpen rendelkezik: „A 3. ponttól eltérve: a) olyan ételmszerek esetén, amelyek hőkezelés vagy egyéb kezelés következtében nedvességet veszítettek, a termékhez felhasznált összetevő-mennyiséget a késztermékben jelen levő mennyiséghez képest kell megjelölni, kivéve, ha ez a mennyiség vagy a jelölésen felsorolt összes összetevő mennyiségének összege meghaladja a 100 százalékot, amely esetben az összetevőknek azt a mennyiségét kell megjelölni, amelyet 100 g késztermék elkészítéséhez használtak;”.

Azoknak az ételmszereknek az esetében, amelyek elkészítésüket követően nedvességet veszítettek (például sütemények, kekszek, piték, szárazon pácolt húsook), az összetevők mennyiségi jelölésének az összetevők keverőtálba helyezett mennyiségén kell alapulnia, az adatokat pedig a késztermék mennyiségének százalékában kell megadni. Például:

„Vajas keksz” esetében, amikor az összetevők mennyiségi jelölése csak a vajra vonatkozóan kötelező, a számításnak a következőképpen kell történnie:

Összetevők tömege:

Liszt: 100 g

Cukor: 40 g

Vaj: 50 g

Tojás: 10 g

Az összetevők teljes tömege a keverőtálban: 200 g

A késztermék teljes tömege sütés után: 170 g

A vaj mennyiségi jelölésének kiszámítása százalékos értékben: $(50/170) \cdot 100 = 29,4\%$ vaj.

Mivel a vaj mennyiségi jelöléséhez használt számítás eredménye nem haladja meg a 100 %-ot, a vaj mennyiségi jelölését a késztermékhez viszonyított százalékos értékben kell megadni (azaz 29,4 %).

⁽¹⁾ HL L 183., 2002.7.12., 51. o.

Ugyanakkor, ha az összetevők mennyiségének jelöléséhez használt számítás eredménye meghaladja a késztermék 100 %-át, akkor az értéket a 100 g késztermékhez felhasznált összetevő(k) tömegéhez viszonyítva kell megadni. Például:

Sertéshúsból készült szárított hústerméknel (szalámi), amelynek esetében csak a sertéshúsról vonatkozóan kötelező az összetevők mennyiségi jelölése, a számítást a következőképpen kell végezni:

Összetevők tömege:

Sertéshús: 120 g

Só: 4,1 g

Tejpor: 3 g

Egyéb összetevők: 2,9 g

Az összetevők teljes tömege a keverőtálban: 130 g

A késztermék teljes tömege: 100 g

A sertéshús mennyiségi jelölésének kiszámítása százalékos értékben: $(120/100) \cdot 100 = 120\%$ sertéshús.

Mivel a sertéshús mennyiségi jelöléséhez használt számítás eredménye meghaladja a 100 %-ot, a százaléktérteket a 100 g szalámi elkészítéséhez felhasznált sertéshús tömegéhez viszonyított jelöléssel kell helyettesíteni (például az összetevők mennyiségi jelölése feltüntethető a következő módon: „100 g szalámi előállításához 120 g sertéshús került felhasználásra”).

28. A rendelet VIII. melléklete 4. pontjának b) alpontja a következőképpen rendelkezik: „A 3. ponttól eltérve:[...] (b) az illékony összetevők mennyiségét a késztermékben jelen lévő arányban kell megadni;”.

Az illékony összetevők (például süteményhez vagy pudinghoz használt brandy) mennyiségi jelölésének az összetevők keverőtálba helyezett mennyiségén kell alapulnia, az adatokat pedig a késztermék tömegének százalékában kell feltüntetni.

29. A rendelet VIII. melléklete 4. pontjának c) alpontja a következőképpen rendelkezik: „A 3. ponttól eltérve:[...] c) azon koncentrált vagy dehidratált formában felhasznált összetevők mennyisége, amelyeket az előállítás során eredeti állapotukba visszaállítanak, jelölhető a koncentrálsuk vagy dehidratálásuk előtti tömegük arányával;”.

A fenti eltérést a rendelet VII. melléklete A. részének 2. pontjával összhangban kell értelmezni, amely a következőképpen rendelkezik: „Koncentrált vagy dehidratált formában használt, majd a gyártásnál eredeti állapotukba visszaállított összetevők | A koncentrálsuk vagy dehidratálásuk előtt mért tömegük szerinti sorrendben is felsorolhatók”. Ebben a tekintetben, ha egy élelmiszer-vállalkozó a VII. melléklet A. részének 2. pontja szerint sorolja fel az összetevőket, akkor az összetevők mennyiségi jelölését is fel kell tüntetnie a VIII. melléklet 4. pontja c) alpontjának előírásai szerint.

30. A rendelet VIII. melléklete 4. pontjának d) alpontja a következőképpen rendelkezik: „A 3. ponttól eltérve: [...] d) az olyan koncentrált vagy dehidratált élelmiszerek esetén, amelyeket víz hozzáadásával szándékoznak eredeti állapotukba visszaállítani, az összetevők mennyiségét a késztermékhez viszonyított tömegarányukkal adják meg.”

A fenti eltérést a rendelet VII. melléklete A. részének 3. pontjával összhangban kell értelmezni, amely a következőképpen rendelkezik: „Összetevők, melyeket olyan koncentrált vagy dehidratált élelmiszerekben használnak, amelyek víz hozzáadásával hozhatók eredeti állapotba | Felsorolhatók az eredeti állapotba visszaállított termékben jelen lévő arányuk szerinti sorrendben is, feltéve, hogy az összetevők felsorolását megelőzi egy kifejezés, amely lehet például „hidratált termék összetevői:” vagy „felhasználásra kész termék összetevői”. Ebben a tekintetben, ha egy élelmiszer-vállalkozó a VII. melléklet A. részének 3. pontjának megfelelően sorolja fel az összetevőket, akkor az összetevők mennyiségi jelölését is fel kell tüntetnie a VIII. melléklet 4. pontja d) alpontjának előírásai szerint.

31. Az összetevők mennyiségi jelölésének az összetevők felsorolásában szereplő összetevőkre kell vonatkozni. Például a „csirke”, „tej”, „tojás”, „banán” formában feltüntetett összetevők esetében a nyers/teljes összetevőre vonatkozóan kell megadni a mennyiségeket, mivel a használt elnevezések nem tesznek utalást azok feldolgozására, következésképpen nyers/teljes élelmiszerek felhasználását jelzik. A nyers/teljes formájuktól eltérő felhasználásra utaló névvel azonosított összetevők esetében (például „sült csirke”, „tejpor”, „kristályosított gyümölcs”) az összetevő kezelt formájára vonatkozóan kell megadni a mennyiségeket.

32. A rendelet VII. melléklete A. részének 1. pontja előírja, hogy a hozzáadott vizet és az illóanyagokat a késztermékben jelen lévő tömegük sorrendjében kell felsorolni. Ugyanakkor ez az előírás nem vonatkozik a hozzáadott vízre, ha annak tömege nem haladja meg a késztermék tömegének 5 %-át. Ez az eltérés nem alkalmazandó a húsról, az előkészített húsokra, a nem feldolgozott halászati termékekre és a nem feldolgozott kékgyökérre.

Ugyanakkor, ha a hozzáadott víz mennyisége nem éri el a 5 %-ot, akkor figyelembe kell venni az összetevők mennyiségi jelölésének kiszámításakor, azoknak az élelmiszereknek az esetében, amelyek hozzáadott vizet tartalmaznak.

33. A jelölésen feltüntetett mennyiségeknek az összetevő vagy összetevőcsoport átlagos mennyiségét kell jelölnie. Az átlagos mennyiség az összetevő vagy összetevőcsoport azon mennyiségét jelenti, amely megfelel a receptnek és a helyes gyártási gyakorlatoknak, illetve figyelembe veszi a gyártás során esetlegesen jelentkező normál ingadozásokat.

5. Az összetevők mennyiségi jelölésének elhelyezkedése a termék jelölésén

34. Az összetevők mennyiségi jelölése a rendelet 9. cikkének (1) bekezdésében felsorolt kötelező adatnak számít, amelyet a kötelező adatok feltüntetéséről szóló 13. cikkben szereplő szabályok szerint kell feltüntetni a jelölésen.

35. A rendelet VIII. melléklete 3. pontjának b) alpontja a következőképpen rendelkezik: „Valamely összetevő vagy összetevők csoportja mennyiségének jelölését: [...] b) az ételnevezés nevében vagy közvetlenül amellel, vagy az összetevők felsorolásában a szóban forgó összetevőhöz vagy összetevők csoportjához kapcsolva kell feltüntetni.”

36. A VII. melléklet B. részében nem szereplő, következésképpen pedig az összetevők felsorolásában önmagukban nem feltüntethető összetevőcsoportok esetében az összetevők mennyiségének jelölését az ételnevezés nevében vagy közvetlenül az ételnevezés neve mellett kell feltüntetni.

37. Azoknak az ételnevezéseknek az esetében, amelyek jelenleg mentesülnek az összetevők felsorolásában való feltüntetés kötelezettsége alól, az összetevők mennyiségi jelölését az ételnevezés nevében vagy közvetlenül az ételnevezés neve mellett kell feltüntetni, kivéve, ha az összetevők felsorolása önkéntes módon szerepel a termék jelölésén, amely esetben az összetevők mennyiségi jelölése szerepelhet az összetevők felsorolásában.
